

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мира Николаева Маркова,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,

Във връзка с процедура за придобиване на научната степен „Доктор на науките“

Научна област 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление
3.1. Социология, антропология и науки за културата

Дисертационен труд: „Хранене на младите: траектории на вкуса“

Автор: доц. д-р Евгения Георгиева Кръстева- Благоева

1. Данни за процедурата.

Изготвям настоящото становище в качеството ми на член на научното жури, определено със заповед № З-РК-309/22.07.2024 г. на Ректора на НБУ. Документацията по конкурса отговаря на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в НБУ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. При запознаването с научната продукция на доц. д-р Евгения Кръстева- Благоева не съм открила плагиатство по смисъла на ЗРАСРБ. Предоставените таблици с наукометричните показатели удостоверяват, че кандидатът напълно покрива изисквания за придобиване на научната степен „Доктор на науките“. Авторефератът е в размер на 27 страници и напълно покрива изискванията за такъв тип документални резюмета на основното научно съчинение.

2. Данни за професионалното развитие на кандидата

Евгения Георгиева Кръстева- Благоева завърша история с профил Етнология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Има и придобита втора специалност Английска филология. Придобива ОНС „Доктор“ в Етнографския институт с музей към

БАН, където от 1999 до 2003 г. е научен сътрудник I ст. В периода 2003- 2008 г. е главен асистент в департамент „Антропология“ към НБУ. От 2008 г. досега заема академичната длъжност „доцент“ в същото висше училище. Евгения Благоева се изгражда като изследовател целенасочено и мотивирано. Днес тя е утвърдено име в науката, със стойности и иновативни разработки.

3. Научни приноси

Представеният за защита дисертационен труд „Хранене на младите: траектории на вкуса“ има за обект храненето и културата на хранене на младите хора в широк антропологичен и културологичен контекст като се търсят неговата същност, проблеми и значение в постсоциалистическата епоха. Предметът на изследването обхваща възможностите за интерпретация и анализ на траекториите на вкуса в постсоциалистическото българско общество като през неговия генезис и характеристики се стига до търсене на перспективите в научното пространство и практиката на тази неизследвана и неинтерпретирана от антропологична гледна точка тема. Намирам темата за актуална, доколкото е предложено ново виждане върху функционалността и символната натовареност на културата на храненето на младите. Дисертационният труд е с общ обем 269 страници и се състои от от увод, три глави, заключение, библиография и две приложения.

Предложената на нашето внимание дисертация изпълнява заложената цел като са изпълнени и формулираните задачи. Направен е преглед на съществуващите в литературата интерпретации на храненето на младите като културен феномен с особена социална значимост. Събрана е и е систематизирана достатъчно представителна изворова база. Новаторски е качественият анализ на данните, което води до предлагане на типологични модели за теоретично осмисляне на процесите. Очертан е колективният образ на младежкия консумативен потребител, в контекста на колективната идентичност, пречупена през анализираната група. Извършен е формален, стилистичен и символен анализ на събрания материал, като са изведени основните устойчиви образи и теми в културата на хранене и начин на живот на младите. Направен е сравнителен анализ на разпространението, честотата и регионалните особености на идентифицираните модели.

Предложена е културологична и антропологична интерпретация на функционалните и символни характеристики на изследваното явление.

Кулинарните траектории са анализирани на широка изворова база (емпирична и на база литературни научни източници), за да се защитят устойчиви кулинарни образи, отразяващи социални, исторически, икономически и екологични тенденции в развитието на обществото ни в постмодерната епоха през призмата на младежките избори и младежката култура. Визуализирането на хранителните предпочитания оформя младежката диета, осмислена и анализирана от авторката като културен феномен.

Храненето е анализирано в контекста на антропологията на консумацията, повлияна от модата, медиите, но и от стереотипни нагласи и екологични дадености. Предложените модели на онлайнрепрезентациите чрез кулинарни образи оформят нова методологическа рамка в полето на съвременните български етнологички и антроположки изследвания във връзка с културата на храненето и храната като код, символ и избор. Евгения Благоева въвежда в обръщение нова методологическа рамка, която би могла да бъде следвана като модел за бъдещи проучвания в областта на изследваната проблематика.

Налагането на младежките ценности като основа на младежката хранителна диета поставя в центъра на изследването на Евгения Благоева именно различните хранителни културни модели на младите. Изследваните процеси оформят сблъсъка старо-ново, традиционно- модерно, колективно- индивидуално през траекториите на вкуса.

Интересен и приносен момент в съчинението е потърсената връзка между младите хора и идентичността, пречупена през хранителния избор, оформяйки специфични културни кръгове, които в съвременността ни изграждат особена културна реалия. Историографската картина на тази връзка е предадена изчерпателно и увлекателно.

Тук бих искала да обърна внимание и на езика на дисертационния труд, който е безспорно друго негово достойнство, но показва и ерудицията на доц. Евгения Благоева.

Намирам, че предложеният текст напълно покрива изискванията за придобиване на научна степен „доктор на науките“. Това е едно зряло съчинение, което осветлява по нов начин елементи на културата на потребление, културата на хранене, модерните хранителни ритуали и всекидневните практики на младите. Съчинението дава поглед и върху социално-

икономическото развитие на съвременното ни общество, в контекста на потребността от следване на определена кулинарна диета за определена възрастова група, поставена между традиционното и глобалното. Показано е формирането на своеобразни културни мрежи чрез храненето, които оформят и крепят колективни идентичностни модели.

Доц. Евгения Благоева борави прецизно с информацията. Проявява уважение към пишещите преди нея по изследваните проблеми и познава отлично научната литература. Прави впечатление точният изказ, което показва увереност в застъпваните научни тези.

Заключението съдържа ясно обобщение на основните идеи на дисертацията, като личи и приложният характер на съчинението. Феноменът на хранителните избори и нагласи показва промяната на изследваните вкусове във времето. В дисертацията са предложени и анализирани нови хранителни модели, наричани „глобални“ и „хибридни“.

Анализирайки цялостната научна дейност на доц. Евгения Кръстева- Благоева и отчитайки безспорните достойнства на предложеното монографично съчинение, убедено ще гласувам положително за присъждането на научната степен „доктор на науките“ по професионално направление 3. 1 Социология, антропология и науки за културата, от област на знание 3. Социални, стопански и правни науки.

София,

13. 10. 2024 г.

проф. д-р Мира Маркова